

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **P.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou F., G., IČO: X., v mene ktorej koná doc. JUDr. B., PhD., advokát a konateľ, proti povinnej **A.**, bývajúcej v P., **pre vymoženie 466,04 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prešove pod sp. zn. 26 Er 854/2003, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 30. augusta 2012 sp. zn. 6 CoE 199/2012, takto

r o z h o d o l :

Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a**.

Dovolanie oprávnenej **o d m i e t a**.

Povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Súdna exekútorka JUDr. L. (ďalej len „súdna exekútorka“) žiadosťou doručenu Okresnému súde Prešov 1. decembra 2003 požiadala o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie [§ 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“)] na základe exekučného titulu – notárskej zápisnice spísanej v Partizánskom 5. septembra 2003 notárom JUDr. O., uloženej v Zbierke listín pod číslom N..

Okresný súd Prešov (ďalej len „exekučný súd“) poverením zo 4. decembra 2003 poveril súdnu exekútorku vykonaním exekúcie na základe uvedeného exekučného titulu.

Exekučný súd následne uznesením z 18. apríla 2012, č.k. 26 Er 854/2003-13, vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju. Rozhodnutie o trovách exekúcie si vyhradil na samostatné rozhodnutie.

Svoje rozhodnutie oprel o právny záver, že splnomocnenie udelené povinnou advokátovi Mgr. T. v zmluve o úvere číslo X. uzatvorenej 2. mája 2003, ako aj uznanie dlhu a súhlas s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, ktoré následne urobil Mgr. B. ako osoba splnomocnená Mgr. T., sú absolútne neplatné právne úkony pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“). Podľa názoru exekučného súdu bolo predmetné splnomocnenie koncipované veľmi široko a všeobecne, splnomocnencovi dávalo široký priestor pre konanie v mene povinnej, čo zároveň vzbudzovalo pochybnosti o skutočnom obsahu splnomocnenia. Takto široko formulované splnomocnenie exekučný súd označil za obsahovo neurčité a v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka neplatné. Exekučný súd ďalej predmetnému splnomocneniu vytkol to, že v ňom povinná splnomocnila Mgr. T., aby v jej mene uznal záväzok, ktorého konkrétnu výšku v čase udelenia plnej moci nemohla predpokladať, čím sa povinná vopred vzdala práva uznať alebo neuznať dlh, ktorý možno v budúcnosti vznikne, a teda už v čase udelenia splnomocnenia jej bolo odňaté právo namietať výšku uznaného dlhu. Právo, ktoré môže vzniknúť v budúcnosti, je právom, ktoré v čase uzavretia dohody nie je ešte známe a nemožno ním disponovať. Právna úprava nepripúšťa, aby sa niekto platne vzdal práva, ktoré mu môže vzniknúť až v budúcnosti (§ 574 ods. 2, § 39 Občianskeho zákonníka). Uznať možno len dlh, ktorý vznikol a nie ešte len vznikne. Neistý záväzok v budúcnosti nie je dostatočne určitý a určiteľný. Okrem toho splnomocnenec za povinnú určil aj lehotu, v ktorej mala povinná uhradiť záväzok, hoci takéto oprávnenie mu z udeleného splnomocnenia priamo nevyplývalo. Povinnú tak zaviazal k povinnosti a lehote, o ktorej nemohla mať vedomosť. Ďalšou okolnosťou, ktorá podľa exekučného súdu spôsobila neplatnosť predmetného splnomocnenia, bol nedostatok slobodnej vôle povinnej pri výbere splnomocnenca. V danom prípade bolo splnomocnenie súčasťou formulárovej zmluvy o úvere, ktorú oprávnená používala v rámci svojej podnikateľskej činnosti v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu. Zmluvná voľnosť povinnej pri výbere zástupcu bola podstatným spôsobom obmedzená, keď povinná nemala možnosť zvoliť si iného splnomocnenca ako Mgr. T.. Povinná mohla zmluvu ako celok buď prijať, alebo odmietnuť. Exekučný súd zdôraznil, že v zmysle ust. § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zastupovať iného nemôže ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného. Meno splnomocnenca Mgr. T. bolo uvedené do formulára úverovej

zmluvy priamo oprávnenou, splnomocnenec bol teda vybratý oprávnenou, čo nasvedčuje záveru, že splnomocnenec bude skôr hájiť jej záujmy, ako záujmy povinnej. Na základe uvedeného považoval exekučný súd splnomocnenie udelené povinnou Mgr. T. za absolútne neplatné, ktoré nevyvoláva žiadne právne účinky. Z toho dôvodu je i predmetná notárska zápisnica nulitným právnym aktom a teda i nespôsobilým exekučným titulom, na podklade ktorého nemožno ďalej viesť exekúciu. Exekučný súd preto v zmysle ust. § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju.

Toto uznesenie exekučného súdu napadla oprávnená odvolaním.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací uznesením z 30. augusta 2012, sp. zn. 6 CoE 199/2012, napadnuté uznesenie exekučného súdu potvrdil.

V odôvodnení uviedol, že vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie oprávnenej nie je dôvodné. Odvolací súd konštatoval, že exekučným titulom bola notárska zápisnica, pri ktorej bolo namieste posudzovať tzv. prezumpciu správnosti, a to s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. novembra 2010, sp. zn. 3 Cdo 63/2009. Odvolací súd zdôraznil, že práve súhlas povinnej s vykonateľnosťou notárskej zápisnice je jej podstatnou náležitosťou, že práve tento prejav vôle dlžníka robí z notárskej zápisnice právny titul spôsobilý na exekúciu. Stotožnil sa s názorom exekučného súdu, že pri zastupovaní povinnej pri spisovaní notárskej zápisnice došlo k porušeniu zákona, pretože za povinnú uznala záväzok osoba, ktorej záujmy boli v zjavnom rozpore so záujmami zastupovaného (povinnej). Aspekt zjavnosti vyplýval už len zo samotnej skutočnosti, že oprávnená predformulovala Mgr. T. vo formulárovej zmluve, a teda nešlo o výber zástupcu zo strany povinnej. Odvolací súd dodal, že v tejto súvislosti došlo aj k verejnému napomenutiu zo strany stavovskej komory (Bulletin SAK č. 7-8/2009). K odvolacej námietke oprávnenej, že povinná mohla plnomocenstvo kedykoľvek odvolať, odvolací súd uviedol, že neplatný úkon sa neodvoláva, pretože nemá žiadne právne účinky. Odvolací súd na záver zdôraznil, že na splnenie podmienok exekúcie je treba prihliadať v každom okamihu exekúcie, pričom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. januára 2007, sp. zn. 3 Cdo 164/1996. Námietky oprávnenej produkované v tomto smere preto označil za nedôvodné. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd napadnuté uznesenie s použitím ust. § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Proti tomuto uzneseniu podala oprávnená dovolanie. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie exekučného súdu zrušil a vec vrátil exekučnému súdu na ďalšie konanie; uplatnila si aj náhradu trov dovolacieho konania. Navrhla tiež odložiť vykonateľnosť napadnutého uznesenia a konanie prerušiť podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložiť prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní. Dôvodila tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., keď súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (§ 237 písm. a/ O.s.p.), v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.) a súd jej svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a že bol súd nesprávne obsadený (§ 237 písm. g/ O.s.p.). Ďalej uviedla, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), keď súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie a tiež aj to, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Svoju argumentáciu podrobne a rozsiahlo v dovolaní rozvinula. Vo vzťahu k jednotlivým dôvodom dovolania poukázala na argumentáciu uvedenú v dôvodoch odvolania. Ďalej poukázala na uznesenie Ústavného súdu SR zo 14. marca 2012, sp. zn. I. ÚS 120/2012 v súvislosti s argumentáciou oprávnenej týkajúcou sa porušenia povinnosti exekučného súdu skúmať notársku zápisnicu z pohľadu hmotného práva. Z odôvodnenia uvedeného uznesenia vyplýva, že v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vydaniu poverenia predchádza preskúmanie exekučného titulu exekučným súdom, ako aj žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a návrhu na vykonanie exekúcie. Podstatou tohto preskúmania je preverenie materiálnej a formálnej stránky vykonateľnosti exekučného titulu. V prípade notárskej zápisnice formálna stránka spočíva v dodržaní formy notárskej zápisnice tak, ako je upravená v ustanovení § 47 Notárskeho poriadku. Materiálna stránka je priamo predpísaná v § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, ktorými sú vyznačenie oprávnenej a povinnej osoby, právny dôvod, predmet a čas plnenia a súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou. V uvedenom prípade Ústavný súd SR uviedol, že notárska zápisnica obsahovala všetky náležitosti uvedené v spomenutých ustanoveniach, vrátane výslovného súhlasu povinnej osoby s vykonateľnosťou. Žiadne ďalšie podmienky formálnej, ani materiálnej vykonateľnosti notárskej zápisnice z Exekučného poriadku nemožno vyvodiť. Ďalej z tohto uznesenia vyplýva, že exekučný súd nepreskúmal právny vzťah účastníkov z hľadiska hmotného práva, pretože je to nad rámec preskúmania formálnej a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu. Súd by bol povinný vykonať takéto preskúmanie len vtedy, ak by to bolo v zákone výslovne uvedené. Poukázala na zákon

č. 384/2008 Z.z., ktorým bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý bol doplnený o nové ustanovenie § 41 ods. 3. Na notárske zápisnice vyhotovené pred 15. októbrom 2008 sa tento zákon, resp. novelizované ustanovenie nevzťahuje. Zdôraznila, že ustanovenie zmluvy o úvere, ktorým dlžník splnomocnil tretiu osobu na spísanie notárskej zápisnice, aby v jeho mene uznala dlh do výšky vzniknutej pohľadávky a príslušenstva, nemôže byť neprijateľnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ani ustanovenie § 23a ods. 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Povinná na seba neprevzala žiadne nové povinnosti, či záväzky, oprávnenej nevznikli žiadne nové práva, či výhody. Udelením plnomocenstva povinná dobrovoľne preniesla na tretiu osobu oprávnenie uznať dlh vo forme notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Táto tretia osoba nie je oprávnená, a preto toto plnomocenstvo nemohlo spôsobiť pre oprávnenú nepomernú výhodu. Navyše, povinná mohla plnomocenstvo v zmysle § 33b ods. 1 písm. b/ Občianskeho zákonníka kedykoľvek odvolať. Podľa dovolateľky exekučný súd by mal vo svojom rozhodnutí uviesť, na základe čoho zistil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a pod akú neprijateľnú podmienku ju subsumuje podľa § 53 ods. 4 písm. a/ až r/ Občianskeho zákonníka. Dovolateľka vytýkala odvolaciemu súdu, že vec nesprávne právne posúdil z hľadiska právnej kvalifikácie neprijateľnej zmluvnej podmienky, z hľadiska ustanovení právnych predpisov EÚ a z hľadiska rozhodnutí Súdneho dvora EÚ. Nevyrovnal sa s výkladovými pravidlami uvedenými v smernici Rady 93/13/EHS a nezdôvodnil, prečo považuje za neprijateľnú podmienku splnomocnenie (jednostranný právny úkon), ktorým dlžník dobrovoľne splnomocnil fyzickú osobu na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Podľa dovolateľky exekučný súd vo svojom rozhodnutí neuviedol, na základe čoho zistil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Predmetné splnomocnenie sa v zozname nekalých podmienok uvedených v prílohe článku 3 ods. 3 smernice Rady 93/13/EHS výslovne nenachádza. Podľa názoru dovolateľky je v danom prípade nutné požiadať Súdny dvor Európskej únie o výklad pojmu „nekalá zmluvná podmienka“ v kontexte tohto sporu Súdny dvor Európskej únie, pričom dovolateľka je toho názoru, že exekučný súd a odvolací súd sa s touto otázkou mali na súdny dvor obrátiť už skôr. Je totiž treba zohľadniť odlišnosti interpretácie komunitárneho práva a ubezpečiť sa, že výklad vnútroštátneho súdu je rovnako zjavný ostatným súdom členských štátov. V tejto súvislosti cituje rozsudok Spolkového súdneho dvora z 13. januára 2005, sp. zn. III ZR 265/03, uznesenie Ústavného súdu Českej republiky z 11. októbra 2012, sp. zn. IV. ÚS 1281/12, a ďalšie. Ďalej uviedla, že jej súd svojím postupom odňal (ako účastnícke konania) možnosť konať pred súdom, keď v predmetnom súdnom konaní nerozhodol

o jej návrhu na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ a neumožnil jej tak uplatňovať právne argumenty na podporu svojej pozície. Za odňatie možnosti konať pred súdom oprávnená považovala aj to, že súd nenariadil pojednávanie, hoci tak bol povinný urobiť podľa § 57 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom od 9. augusta 2012. Oprávnená ďalej uviedla, že rozhodnutie exekučného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), keď opomenul aplikovať ustanovenie § 167 ods. 1 veta druhá, podľa ktorého súd rozhoduje uznesením o prerušení konania. Tiež namietala, že bol súd nesprávne obsadený (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ustanovením § 237 písm. g/ O.s.p.), keď v rozsahu výkladu práva Európskej únie je zákonným sudcom vo veci začatej pred vnútroštátnym orgánom nielen sudca určený rozvrhom práce podľa osobitných predpisov, ale aj komunitárny sudca, lebo jeho povinnosť rozhodnúť o otázkach interpretácie komunitárneho práva je súčasne aj jeho oprávnením, ktoré nemožno zásadne obísť a ak, tak len úniovým právom určenými spôsobmi. Rozhodnutie odvolacieho súdu označila za neodôvodnené, a preto vôbec nie je zřejmé, akou úvahou súd dospel jednoznačne k svojim záverom.

Povinná ani súdna exekútorka sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 243 O.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

V rámci následného skúmania dôvodnosti návrhu oprávnenej na prerušenie konania dospel k záveru, že v predmetnej veci nie je daný dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s ustanovením § 243c O.s.p., a takýto návrh nie je dôvodný.

V tejto súvislosti treba uviesť, že konanie pred súdnym dvorom o predbežnej otázke má povahu osobitného nespоровého a medzitýmneho konania, v ktorom súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o výklade zakladajúcich zmlúv Európskej únie, o platnosti a výklade aktov inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Európskej únie, výklade štatútov orgánov zriadených aktom Rady Európskeho spoločenstva. Toto konanie je inštitútom pôsobiacim v záujme integrácie a zachovania jednoty európskeho práva, pretože súdny dvor

v ňom vydáva rozhodnutia o určitých čiastkových otázkach výkladu a platnosti komunitárneho práva, ktoré je potrebné pre rozhodnutie vnútroštátneho súdu vo veci samej.

Ustanovenie § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ukladá súdu povinnosť prerušiť konanie len vtedy, ak dospel k záveru (rozhodol), že požiada súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke, lebo je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie danej veci. Vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a postúpenie návrhu súdnemu dvoru na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť nemá ani vtedy, keď prípadne v určitej veci aplikuje ustanovenie zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť určitý spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny. Ak súd pri priebežnom posudzovaní veci nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva a návrhu účastníka na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. nevyhovie, prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá procesné vady konania ani v zmysle § 237 písm. f/ ani v zmysle písm. g/ O.s.p.

Vyriešenie právnych otázok nastolených dovolateľkou v tomto konaní patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu bez potreby prejudiciálneho rozhodnutia súdneho dvora. Zo spisu vyplýva, že súdy nižších stupňov neinterpretovali právne normy komunitárneho práva, ktorých výkladu sa dovolateľka domáhala. Podľa názoru dovolacieho súdu nebola otázka výkladu komunitárneho práva pre riešenie daného prípadu rozhodujúca. Majúc na zreteli uvedené, dovolací súd zamietol návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania.

Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť a dospel k záveru, že dovolanie v predmetnej veci nie je prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Keďže v prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, jeho prípustnosť bolo treba posudzovať podľa ustanovenia § 239 O.s.p.

Uznesenie odvolacieho súdu v predmetnej veci však nemožno podriaďiť pod žiaden dôvod prípustnosti vyplývajúci z ustanovenia § 239 O.s.p., lebo odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa nezmenil, ale ho potvrdil a nerozhodoval ani vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Rovnako odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení prípustnosť dovolania nevyslovil a nejde o potvrdzujúce uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, ani o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 1 písm. a/, písm. b/ O.s.p., ods. 2 písm. a/, písm. b/, písm. c/ O.s.p.).

Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O.s.p. nie je prípustné.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní, v ktorom bolo vydané, došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (por. R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a e/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Dovolanie teda v zmysle týchto ustanovení nie je prípustné. Dovolací súd sa však osobitne zameril na skúmanie dovolaťkou tvrdených procesných väd podľa § 237 písm. a/, d/, f/ a g/ O.s.p.

Právomoc súdu je upravená v ustanoveniach § 7 a § 8 Občianskeho súdneho poriadku; jej nedostatok sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má za následok zastavenie konania a (prípadné) postúpenie veci inému orgánu.

Dovolaťka v predmetnej veci vadu konania podľa ustanovenia § 237 písm. a/ O.s.p. nevyvodzovala z toho, že súdy vôbec nemali právomoc konať a rozhodovať. Ich právomoc v exekučnom konaní nepopierala. Namietala, že súdy sa nesprávnou a ústavne nesúladnou interpretáciou § 58 ods. 1 Exekučného poriadku a ustanovenia § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní postavili do pozície orgánu vykonávajúceho komplexné preskúmanie exekučného titulu, metódou, ktorá v rámci zverenej právomoci ako exekučným súdom neprináleží. Z uvedeného je zrejmé, že dovolaťka namietala nesprávnu aplikáciu a výklad Exekučného poriadku, resp. namietala nesprávne právne posúdenie veci. Za týchto okolností dovolací súd dospel k záveru, že súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci, keď napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona (napr. z ustanovenia § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku). Námietka dovolaťky o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p. nie je dôvodná.

Pokiaľ ide o dovolaťkou namietanú existenciu prekážky rei iudicatae (§ 237 písm. d/ O.s.p.) treba uviesť, že táto patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec, pričom o tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav (vymedzený žalobným petitom) vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t.j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Pre posúdenie, či je daná táto prekážka nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania; je daná aj vtedy, ak určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený inak, nesprávne či neúplne. Z hľadiska totožnosti účastníkov,

nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie. Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie.

Z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci exekúcie oprávnenej proti povinnej pre vymoženie 466,04 Eur s príslušenstvom, na základe notárskej zápisnice spísanej 5. septembra 2003 v Partizánskom notárom JUDr. O., uloženej v Zbierke listín pod číslom N., vedenému na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 26 Er 854/2003, nepredchádzalo žiadne iné konanie na súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté.

Vzhľadom na uvedené dovolateľkou vytýkaná vyššie uvedená vada podľa § 237 písm. d/ O.s.p. konanie nezaťažila.

O odňatie možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) ako o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolania ide v prípade nesprávneho postupu súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým (postupom) sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania, ktoré mu priznáva platná právna úprava za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Dovolateľka konkrétne namietala porušenie jej práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Naplnenie tejto vady vyvodzovala z toho, že súd porušil princíp legality, dispozičnú zásadu začatia konania, rovnosť účastníkov konania a právo na spravodlivý súdny proces. Bola porušená zásada „rovnosti zbraní“, zásada kontradiktórnosti súdneho konania a práva na rozhodovanie podľa relevantnej právnej normy. Namietala, že nebola oboznámená s obsahom argumentov a nemala možnosť reagovať na akékoľvek tvrdenia, argumenty a dôkazy, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie exekučného súdu, pritom dané rozhodnutie výrazným spôsobom ovplyvnilo jej právne postavenie.

K odňatiu možnosti oprávnenej pred súdom konať a k porušeniu práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd malo dôjsť tým, že exekučný súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú

a zároveň ju zastavil, hoci pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky. V dôsledku toho oprávnenej nebolo umožnené uplatňovať jej práva z notárskej zápisnice ako exekučného titulu v exekučnom konaní.

V tejto súvislosti dovolací súd dospel k záveru, že v predmetnej veci odvolací súd i exekučný súd správne posúdili splnenie podmienok pre zastavenie exekúcie (po predchádzajúcom vydaní poverenia na vykonanie exekúcie). V súlade s ustanovením § 44 ods. 2 Exekučného poriadku preskúmavali exekučný titul z hľadiska jeho formálnej, ako aj jeho materiálnej vykonateľnosti. Táto prieskumná činnosť jednoznačne vyplýva zo zodpovednosti exekučného súdu už za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Pokiaľ materiálnu nevykonateľnosť zistil až po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, bolo to dôvodom na zastavenie exekúcie v zmysle ustanovenia § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, teda preto, že je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu (potom, čo bola vyhlásená za neprípustnú) nemožno vykonať. Povinnosť exekučného súdu vyplývajúca z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku totiž nezaniká vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, ale naopak, trvá aj počas exekučného konania.

S dôvodmi, pre ktoré súdy považovali exekučný titul v predmetnej veci (vyššie uvedenú notársku zápisnicu) za nespôsobilý (pre neplatnosť plnomocenstva povinnej, ktoré je v rozpore s ustanovením § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka) sa dovolací súd v celom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach poukazuje na závery uvedené v odôvodnení odvolacieho súdu a exekučného súdu. Exekučný súd teda pri preskúvaní notárskej zápisnice nešiel nad rámec ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, takže námietka vznesená dovolateľkou ani z tohto hľadiska nie je dôvodná.

V súvislosti s porušením práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd treba ešte uviesť, že obsah práva na spravodlivý súdny proces v zmysle uvedených článkov nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces však nepatrí súčasne aj právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamená ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami

a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby sudy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Ani ďalšia námietka dovolateľky týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu nie je dôvodná. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP, podľa ktorej sa nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Rovnako treba poukázať aj na judikatúru Ústavného súdu SR (napr. nález III. ÚS 119/03-30, IV. ÚS 115/03).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v ustanovení § 157 ods. 2 O.s.p., v spojení s ustanovením § 167 ods. 2 cit. zákona. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery exekučného súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a že aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p., v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávnenej.

Nedôvodnou sa javí i námietka oprávnenej, že jej súdy odňali možnosť konať pred nimi tým, že nenariadili pojednávanie v zmysle § 57 ods. 5 Exekučného poriadku. Predmetné ustanovenie totiž v čase rozhodnutia exekučného súdu (18. apríla 2012) účinné ešte nebolo (účinnosť nadobudlo 9. augusta 2012). Na prejednanie odvolania oprávnenej nebol povinný nariadiť pojednávanie ani odvolací súd (§ 214 ods. 1, ods. 2 O.s.p. v znení účinnom do 31. decembra 2012).

Rovnako za nedôvodnú považuje dovolací súd námietku oprávnenej, že jej odvolací súd svojím postupom odňal (ako účastníčke konania) možnosť konať pred súdom, keď nerozhodol o jej návrhu na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ. Z ustálenej judikatúry (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 26. júla 2012, sp. zn. 3 Cdo 108/2012) dovolacieho súdu totiž vyplýva, že ak súd v priebehu konania nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva a konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. nepreruší, prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ ani písm. g/ O.s.p. O návrhu na prerušenie konania § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odvolací súd nebol povinný rozhodnúť. Rozhodol o ňom dovolací súd ako súd najvyššej inštancie.

Aj z uvedeného dôvodu je preto neopodstatnená dovolacia námietka, že bola oprávnenej odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., že rozhodol nesprávne obsadený súd v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 písm. g/ O.s.p. ako aj to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

V súvislosti s námietkou dovolateľky, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), avšak (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené, mohli by mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov

vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Keďže prípustnosť dovolania oprávnenej nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 O.s.p. a neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že v dovolacom konaní jej žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. augusta 2014

JUDr. Edita B a k o š o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová